

Moduł 4

Parametry urządzeń i systemów mechatronicznych

1. Sprężarka tłokowa
2. Filtr wstępny
3. Stacja przygotowania powietrza
4. Elektrozawór
5. Siłownik dwustronnego działania
6. Siłowniki dwustronnego działania w wykonaniu górniczym
7. Siłowniki beztłoczyskowe
8. Siłownik obrotowy pozycjoner
9. Chwytaaki pneumatyczne
10. Czujnik indukcyjny
11. Uniwersalny przemiennik częstotliwości
12. Zasilacz impulsowy
13. Agregat hydrauliczny

Parametry wybranych elementów systemów mechatronicznych

1. Sprężarka tłokowa

Rys. 4.1. Sprężarka tłokowa ProfiMaster 400

Źródło: <http://www.centrumpneumatyki.com.pl/images/products/big/kompresor-ProfiMaster-400.247.jpg>

Opis:

Wyłącznik ciśnieniowy z zaworem rozruchowym, reduktor ciśnienia z filtrem oraz spustem kondensatu. Termiczne zabezpieczenie silnika. Napęd pasowy z dużymi kołami pełniącymi rolę wentylatora. Dwa manometry - wskazanie ciśnienia w zbiorniku i wskazanie ciśnienia wyjściowego po redukcji.

Wydajność teoretyczna:	390 l/min
Wydajność efektywna:	250 l/min
Ciśnienie maksymalne:	10 barów
Pojemność zbiornika:	50 l
Ilość cylindrów:	2
Ilość stopni sprężania:	1
Moc silnika:	3,0 KM / 2,2 kW
Napięcie zasilania/częstotliwość:	400/50 V/Hz
Wymiary:	800 x 420 x 800 mm
Ciężar:	50 kg

2. Filtr wstępny

Rys. 4.2. Filtr wstępny

Źródło: http://www.hafner.pl/images/08_filtry_separatory/filtr.jpg

Opis:	Filtr do uzdatniania powietrza z wkładem filtrującym 15 μm
Zakres temperatur:	od 1,5°C do 65°C
Max. ciśnienie pracy:	16 barów
Materiał wkładu filtrującego:	Spiekany mosiądz
Klasa oczyszczania cząstek stałych:	4

3. Stacja przygotowania powietrza

Rys. 4.3. Trzyelementowa stacja przygotowania powietrza
 Źródło: http://hafner.pl/images/02_pneuman/PNKS3U_014.jpg

Opis:	Stacja trzyelementowa, składająca się z filtra, reduktora i smarownicy
Przyłącze:	G 1/4"
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze, gazy neutralne
Pozycja pracy:	Pionowa, korek spustowy na dole
Temp. Pracy:	Max. 50°C
Zakres ciśnień pracy:	Max. 12 barów; min. 1,5 barów
Filtracja:	5 μm standard
Obj. Zbiornika:	Max. 16 cm ³ filtr; 35 cm ³ smarownica
Zakres regulacji ciśnienia:	0,5-8 barów standard; 0,2-4 barów; 0,5-10 barów
Dozowanie oleju:	10-20 kropli/min
Zalecany olej:	Pneumatikol UPM
Przepływ:	400 l/min
Waga:	0,508 kg

4. Elektrozawór

Rys. 4.4. Elektrozawór 3/2

Źródło: http://www.hafner.pl/images/02_pneuman/PNKSOV_114.jpg

Opis:	Elektrozawór 3/2
Przyłącze:	G 1/4"
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze, gazy neutralne
Pozycja pracy:	Dowolna
Temp. Pracy:	Max. 50°C
Zakres ciśnień pracy:	Max. 10 barów; Min. 2 bary
Napięcie:	24V=; 115V/50Hz; 230V/50Hz
Moc:	Dla prądu stałego 1-2,5W; Dla prądu zmiennego 3VA/50Hz
Sterowanie:	Elektryczne w standardzie; pneumatyczne
Klasa ochrony:	IP 65 zgodnie z normą DIN 40050
Przepływ:	2000 l/min
Waga:	0,248 kg

5. Siłownik dwustronnego działania

Rys.4.5. Siłownik dwustronnego działania

Źródło: http://hafner.pl/images/06_silowniki/CL_001_032_050.jpg

Ciśnienie pracy:	od 1 do 9 barów
Temperatura pracy:	od -10°C do 70°C
Wersja:	Dwustronnego działania
Średnice:	Ø 32; Ø 40; Ø 50; Ø 63
Skoki:	Od 010 do 2500 mm
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze, oczyszczone, warunki smarowe lub bezsma- rowe

6. Siłowniki dwustronnego działania w wykonaniu górniczym

Rys. 4.6. Siłownik w wykonaniu górniczym

Źródło: http://www.hafner.pl/images/06_silowniki/gornik_cnomo.jpg

Ciśnienie pracy:	od 0,63 do 1 MPa
Temperatura pracy:	od -20°C do 80°C
Wersja:	Dwustronnego działania
Średnica:	Ø32; Ø40; Ø50; Ø63; Ø80; Ø100; Ø125; Ø160; Ø200
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze o maksymalnej wielkości cząsteczek stałych 10µm nie smarowane, bądź sprężone powietrze o maksymalnej wielkości cząsteczek stałych 40µm smarowane mgłą olejową od 3 do 6 kropel/m ³

7. Siłowniki beztłoczyskowe

Rys. 4.7. Siłownik beztłoczyskowy

Źródło: http://hafner.pl/images/06_silowniki/OSP-P_1.jpg

Ciśnienie pracy:	do 8 barów
Temperatura pracy:	od -10°C do 80°C
Wersja:	Dwustronnego działania z dwustronnym tłoczyskiem
Średnica:	od $\varnothing$ 010 mm do $\varnothing$ 080 mm
Skoki:	Do 4000 mm
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze, przefiltrowane 40 μ m, warunki smarowe lub bezsmarowe

8. Siłownik obrotowy pozycjoner

Rys. 4.8. Pozycjoner

Źródło: http://www.hafner.pl/images/22_silowniki_obrotowe/posi_switch.jpg

Mikroprzełącznik:	Typ M2
Napięcie/natężenie:	DC do 120V/4A AC do 250V/16A
Styki:	Srebro/nikiel powlekane
Funkcja przełącznika:	Styki przełączne
Czujnik indukcyjny:	Typ D2, bezpośrednie przełączenie, 3-przewodowe
Zakres napięcia:	10V - 36V/DC
Natężenie:	200 mA
Funkcja przełącznika:	+ Włącznik, PNP normalnie otwarty, tłumiony lub nietłumiony w końcowym położeniu
Kąt obrotu:	do 180 °C
Rodzaj ochrony:	IP 67
Zakres temperatur:	- 20 °C do + 70 °C
Dławnice:	do 4 dławnic - 3 x M16, 1 x M20
Waga:	520 g

9. Chwytyki pneumatyczne

Rys. 4.9. Chwytnik pneumatyczny

Źródło: http://hafner.pl/images/15_chwytyki/chwytnik.jpg

Model:	HDM- 16 HDM- 20 HDM- 25 HDM-32			
Średnica tłoka:	16	20	25	32
Rodzaj działania:	Dwustronnie			
Czynnik roboczy:	Sprężone powietrze			
Zakres ciśnień pracy:	od 1,5 do 7 barów			
Zakres temp. pracy w °C:	od 0 do 60°C			
Max. ilość przesterowań na minutę:	180			
Smarowanie:	cylinder sekcja dźwigni	nie wymaga smarowania wymagane		
Teoretyczna siła trzymania (M) kg:	str. zamknięta	0,8xP	1,7xP	3,4xP
	str. otwarta	1,1xP	2,3xP	4,3xP
Skuteczna siła chwytu (F) kg:	$F=M/L \times 0,9$			
Długość max. punktu chwytu (L) mm:	80	100	120	140
Kąty otwarcia/zamknięcia dźwigni:	od -1° do 180°			
Przyłącze:	M5 x 0,8			
Magnes	z magnesem			

L - teoretyczna długość chwytu; M - Teoretyczna siła trzymania [kg]; P - ciśnienie zasilania chwytaka

10. Czujnik indukcyjny

Rys. 4.10. Czujniki indukcyjne

Źródło: http://czujniki-indukcyjne.pl/images/katalog/x7gfn6_e2a.jpg

Odległość łączenia maks.:	1.5 mm
Wyjście:	PNP, zwierny
Podłączenie:	Kabel PUR, 2 m
Napięcie robocze:	10...30 VDC
Temperatura pracy:	-25...+70 °C
Częstotliwość przełączania maks.:	171 Hz
Stopień ochrony:	IP 67
Obudowa:	M5
Sposób montażu:	wpuszczany
Wymiary $\varnothing$ x dł.:	M5 x 27 mm

11. Uniwersalny przemiennik częstotliwości

Rys. 4.11. Przemiennik częstotliwości

Źródło: <http://abc-automatyka.pl/userdata/gfx/8f7baaac52ddef0614888db2e1faf2eb.jpg>

Napięcia i zakresy mocy:	1-fazowe, 200 do 240 V $\pm 10\%$
Częstotliwość nap. zasilającego:	48 do 63 Hz
Współczynnik mocy:	0.98
Przebieżalność:	W trybie pracy ciężkiej $1.5 \times I_{2N}$ przez 1 minutę na każde 10 minut. Przy starcie $1.8 \times I_{2N}$ przez 2 s.
Częstotliwość przełączania:	4 kHz
Wilgotność względna:	Poniżej 95% (bez kondensacji)
Częstotliwość wyjściowa:	0 do 500 Hz
Możliwość ciągłego obciążenia (ciągły moment przy temperaturze otoczenia do 400C):	Znamionowy prąd wyjściowy I_{2N}

12. Zasilacz impulsowy

Rys. 4.12. Zasilacz impulsowy

Źródło: http://ledsystemy.com/obrazy/zasilacz-impulsowy-led-1_36.jpg

- Napięcie zasilania: 200-240 VAC
- Napięcie wyjściowe: 12 VDC
- Prąd wyjściowy: 2.1 A
- Moc: 25 W
- Wymiary (szerokość x wysokość x głębokość): 97 x 35 x 99 mm

13. Agregat hydrauliczny

Rys. 4.13. Agregat hydrauliczny AHE 7.5A

Źródło: <http://bipromasz.pl/graphics/4ffea33c15f03.jpg>

Opis:

Agregaty hydrauliczne typu AHE-..A są przeznaczone do zabudowy w różnorodnych urządzeniach przemysłowych zawierających odbiorniki hydrauliczne: siłowniki lub silniki hydrauliczne.

Moc silnika: 7.5 kW
Wydajność pompy: 21 l/min
Ciśnienie maksymalne: 22 MPa
Ciśnienie nominalne: 18 MPa

Ilość oleju: 63 dm³
Masa: 105 kg

- W agregatach AHE-..A zastosowane są trójfazowe silniki indukcyjne na napięcie znamionowe 400V-50 Hz.
- Zbiorniki oleju zalane są olejem mineralnym L-HM 46.
- Klasa czystości oleju hydraulicznego: 22/18/15 wg ISO4406
- Zbiorniki wykonane z aluminium.
- W konkretnym wykonaniu można dobrać pompę większej wydajności przy mniejszym ciśnieniu roboczym.
- Na pokrywie zbiornika lub niezależnie może być dostarczony blok zaworowy z zaworem przelewowym i rozdzielaczami sterowanymi ręcznie lub elektrycznie w dowolnej konfiguracji.

Bibliografia:

1. Olszewski M. 2002. Mechatronika. Warszawa : REA
2. Olszewski M. 2006. Podstawy mechatroniki. Podręcznik dla uczniów średnich i zawodowych szkół technicznych. Warszawa : REA
3. Olszewski M. 2009. Mechatronika i systemy mechatroniczne. Podręcznik dla uczniów średnich i zawodowych szkół technicznych. Warszawa : REA
4. Potrykus J., Krzyżanowski J. 2013. Poradnik mechatronika. Warszawa : REA

Netografia:

1. <http://www.hafner.pl>
2. <https://www.elfaelektronika.pl/>
3. www.abb.com.pl
4. <http://www.ebmia.pl/zasilacz-impulsowy-s2512-p-42808.html>
5. http://bipromasz.pl/index.php?m=bipr&id=44&id_cat=&products_id=110